

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2009-05-11

Närvarande: F.d. regeringsrådet Rune Lavin, justitierådet Marianne Lundius och f.d. justitieombudsmannen Nils-Olof Berggren.

Utökat särskilt högriskskydd i lagen (1991:1047) om sjuklön, m.m.

Enligt en lagrådsremiss den 23 april 2009 (Socialdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön,
2. lag om ändring i lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av juristen Martina Irving Magnusson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen om sjuklön innebär att särskilt högriskskydd kan beslutas för den som har haft rätt till aktivitetsersättning under viss tid. Vidare föreslås att lagen om ersättning och ledighet för närståendevård ändras på så sätt att högsta antalet dagar, för vilka närståendepenning sammanlagt kan utges, utökas från 60 till 100 dagar.

Förslaget till lag om ändring i lagen om sjuklön

13 §

I paragrafen föreslås att Försäkringskassan ska kunna besluta om särskilt högriskskydd för en sökande som har haft rätt till aktivitetsersättning enligt lagen om allmän försäkring under någon av de senaste tolv kalendermånaderna före månaden för ansökan hos Försäkringskassan. Paragrafens ordalydelse ger intryck av att den som har haft rätt till aktivitetsersättning också ska vara berättigad till högriskskydd oavsett om det finns ett beslut om att den sökande är berättigad till aktivitetsersättning. Det synes räcka att förutsättningarna för aktivitetsersättning enligt lagen är för handen. Enligt vad som upplysts i anslutning till föredragningen är avsikten att inte bara den som uppburit aktivitetsersättning någon gång under de föregående tolv kalendermånaderna ska ha rätt till högriskskydd utan också den som inte har uppburit någon ersättning men för vilken en förvaltningsdomstol vid en överprövning av Försäkringskassans avslag på en ansökan om aktivitetsersättning funnit den sökande ha rätt till aktivitetsersättning. Den avsedda innebörden bör framgå av lagtexten.

Vidare föreslås i paragrafens fjärde stycke sista meningen att ett beslut om högriskskydd ska gälla under tolv kalendermånader räknat från och med månaden efter den då beslutet meddelades av Försäkringskassan. Det skulle kunna leda till att perioden om tolv kalendermånader har löpt till ända eller att endast en kort del av perioden återstår när beslut om högriskskydd meddelas av en förvaltningsdomstol efter överklagande av Försäkringskassans beslut. Lagrådet förordar att perioden om tolv kalendermånader räknas från dagen för beslut.

I anledning av vad som ovan anförts föreslår Lagrådet följande lydelse av paragrafens andra stycke sista meningen och fjärde stycke sista meningen:

Detsamma gäller när den sökande uppburit eller bedömts ha haft rätt till aktivitetsersättning enligt lagen om allmän försäkring under någon av de senaste tolv kalendermånaderna före månaden för ansökan hos Försäkringskassan.

Ett beslut enligt andra stycket andra meningen ska gälla under tolv kalendermånader, räknat från och med månaden efter den då beslutet meddelades.

Förslaget till lag om ändring i lagen om ersättning och ledighet för närståendevård

6 §

Genom den föreslagna ändringen utökas antalet dagar, för vilka närståendepenning sammanlagt kan utges till en närstående för vård av en svårt sjuk person från 60 till 100 dagar.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2010. Några särskilda övergångsbestämmelser föreslås inte. Avsikten är emellertid enligt vad som sägs i den allmänna motiveringen till lagändringen (remissen s.13) att om en svårt sjuk person har vårdats 60 dagar av en person som erhåller närståendepenning, innan lagändringen träder i kraft så kan ytterligare 40 dagar ges ut i ersättning för vård av den sjuke efter ikraftträdandet. Under föredragning inför Lagrådet har uppgetts att detta utan någon särskild övergångsbestämmelse får anses följa av den föreslagna ikraftträdandebestämmelsen. Härtill har anmärkts att det högsta antalet dagar för närståendepenning, 100 dagar, avser den sjukes hela livstid.

Enligt Lagrådets mening utesluter den föreslagna ikraftträdandebestämmelsen till sin ordalydelse inte den tolkningen att bestämmelsen om det utökade antalet dagar för närståendepenning endast avser ersättning för vård som påbörjats tidigast den 1 januari 2010. Ikraftträdandebestämmelsen bör därför kompletteras med en övergångsbestämmelse, vilken förslagsvis kan ges följande lydelse:

Denna lag ...den 1 januari 2010. Lagen ska beträffande ersättning som utges för högst 100 dagar tillämpas också på sådan ersättning för vård som påbörjats tidigare.